

Kabinetsnotitie 'Voortzetting aanpak synthetische drugs vanaf 2007'

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Terugblik nota 'Samenspannen tegen XTC'
3. Bestrijding van de synthetische drugs vanaf 2007
 - 3.1 Precursoren en hardware
 - 3.2 Productie en handel
 - 3.3 Distributie, controle in- en uitvoer
 - 3.4 Gebruik, voorlichting en onderzoek
 - 3.5 Internationale samenwerking
4. Financiën

1. Inleiding

In 2001 heeft het toenmalige Kabinet in de nota 'Samenspannen tegen XTC' een intensivering van de aanpak van synthetische drugs¹ aangekondigd tot en met 2006². In de nu voorliggende notitie wordt in paragraaf 2 teruggeblikt op de aanpak die de afgelopen jaren vorm heeft gekregen en de daarmee bereikte resultaten. In paragraaf 3 wordt beschreven hoe het kabinet de komende jaren invulling zal blijven geven aan de bestrijding van synthetische drugs. Zoals ook uit de eindevaluatie blijkt hebben de intensiveringen van de afgelopen jaren een groot aantal positieve effecten gehad, maar blijft er sprake van een hardnekkig probleem. Daarom wordt ook de komende jaren de sinds 2002 ingezette intensieve aanpak voortgezet, waarbij uiteraard ingespeeld zal worden op nieuwe ontwikkelingen. De focus zal daarbij komen te liggen op de "voorkant" van de productieketen (verwerven van grondstoffen), de opsporing en vervolging door middel van multidisciplinaire samenwerking tussen de betrokken diensten, een krachtig preventie- en voorlichtingbeleid en intensievere internationale (operationele) samenwerking.

Synthetische drugs heeft nationale en internationale gevolgen in termen van volksgezondheid, criminaliteit en een negatief imago van Nederland als één van de drugsproducerende landen. De bestrijding van synthetische drugs is daarom in 2004 expliciet als één van de speerpunten, respectievelijk aandachtsgebieden van de Nationale Recherche (NR) en het Openbaar Ministerie (OM), in de aanpak van georganiseerde criminaliteit vastgesteld³. De aanpak van synthetische drugs maakt hiermee onderdeel uit van de bredere aanpak van georganiseerde criminaliteit. Zoals ook blijkt uit het Coalitieakkoord 'Samen Werken, Samen Leven'⁴ zal het kabinetsbeleid de komende jaren gericht zijn op een versterking van de bestrijding van georganiseerde criminaliteit, met als belangrijk onderdeel een onverminderde bestrijding van de productie van en handel in drugs. De aanpak zal bestaan uit een combinatie van preventieve, bestuurlijke en strafrechtelijke maatregelen en intensieve internationale samenwerking. De betrokken ministeries zullen in samenwerking met de verantwoordelijke organisaties zoals het OM, de NR, regiopolitie, Koninklijke Marechaussee (KMar), de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst - Economische controle dienst (FIOD-ECD), Douane, Centrale Dienst voor in- en uitvoer en het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) uitvoering geven aan de in deze notitie genoemde beleidsvoornemens.

2. Terugblik nota 'Samenspannen tegen XTC'

¹ Waar in deze notitie wordt gesproken over synthetische drugs, wordt geduid op de belangrijkste synthetische drugs op de Nederlandse markt, zoals die zijn opgenomen in lijst I behorende bij de Opiumwet (amfetamine, XTC (MDMA, MDA, MDEA), LSD).

² Betrokken departementen zijn: Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Financiën, Defensie, Buitenlandse Zaken.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2004 – 2005, 29 911, nr.1 en Tweede Kamer, vergaderjaar 2005 – 2006, 29 911, nr. 4.

⁴ Tweede Kamer, vergaderjaar 2006- 2007, 30 891, nr. 4.

In februari 2007 is de eindevaluatie van de nota 'Samenspannen tegen XTC' verschenen⁵, die als bijlage bij deze notitie is gevoegd. Uit de eindevaluatie blijkt dat de positie van Nederland als belangrijkste productieland van synthetische drugs in de wereld is afgenomen⁶, maar dat de productie nog altijd fors is. Verder blijkt dat de ontwikkelingen in de gewenste richting zijn gegaan:

- De nota 'Samenspannen tegen XTC' heeft gezorgd voor het opzetten van een bestrijdingsorganisatie met een multidisciplinaire en ketengerichte aanpak, waarbij de capaciteit van de diverse handhavingsdiensten, het OM en de Zittende Magistratuur is versterkt. Deze "logistieke" aanpak, gericht op de gehele productieketen van synthetische drugs, de multidisciplinaire samenwerking tussen de verschillende opsporingsdiensten en met een Landelijk (coördinerend) Officier van Justitie voor synthetische drugs en precursoren heeft duidelijk zijn vruchten afgeworpen. In internationaal verband wordt waardering uitgesproken voor de Nederlandse multidisciplinaire aanpak van synthetische drugs.
- De intensivering van de handhaving door het Openbaar Ministerie, de Nationale Recherche, regiopolitiekorpsen, Koninklijke Marechaussee, FIOD-ECD, Douane en NFI heeft geleid tot grote aantallen extra opsporingsonderzoeken en aanhoudingen. Mede daardoor kon zicht worden verkregen op criminele samenwerkingsverbanden die betrokken zijn bij de productie van en handel in synthetische drugs en precursoren en konden deze worden bestreden.
- De XTC-sector is doorgelicht door middel van Criminaliteitsbeeldanalyses (CBA) van de Dienst Nationale Recherche en de FIOD-ECD voor zowel synthetische drugs als precursoren, de grondstoffen voor synthetische drugs. Het hierdoor verworven actuele inzicht in de markt van de synthetische drugscriminaliteit levert een belangrijke bijdrage aan de strategische besluitvorming in de opsporing.
- Naast het Kennis- & Expertisecentrum synthetische drugs bij de Unit Zuid van de Nationale Recherche en bij het Landelijk Parket, heeft de FIOD-ECD een Kennisgroep Precursoren opgezet ter bevordering van de bestrijding van handel in precursoren. Beide kennis- & expertisecentra zijn in 2006 samengevoegd tot het Expertisecentrum synthetische drugs en precursoren.
- Het binnenlandse toezicht door de FIOD-ECD op de handel in en vervaardiging van chemische stoffen, de verplichte meldingen van verdachte transacties door het bedrijfsleven en de nauwe samenwerking met het bedrijfsleven vormen zeer belangrijke pijlers voor het succes van de bestrijding van de illegale productie van en handel in de grondstoffen voor drugs. Met de in 2005 van kracht geworden vernieuwde EU precursoren verordeningen, de aangescherpte Wet voorkoming misbruik chemicaliën en maatregelen die in het kader van de nota 'Samenspannen tegen XTC' zijn genomen is het aanzienlijk moeilijker geworden om in Nederland aan

⁵ De Tweede Kamer is de afgelopen jaren ook tussentijds middels voortgangsrapportages en tussentijdse evaluatierapporten op de hoogte gesteld van het verloop en de resultaten van de uitvoering van de nota 'Samenspannen tegen XTC'. (Tweede Kamer, vergaderjaar 2001-2002, 23 760, nr. 15, Tweede Kamer, vergaderjaar 2002-2003, 23 760, nr. 16, Tweede Kamer, vergaderjaar 2003-2004, 23 760, nr. 17 en Tweede Kamer, vergaderjaar 2004-2005, 23 760, nr. 19).

⁶ De United Office on Drugs and Crime wijt in het World Drug Report 2006 de afname van de positie van Nederland als belangrijkste bronland van XTC aan de Nederlandse geïntensiveerde inspanningen.

precursoren te komen. De aanschaf en de smokkel daarvan lijkt zich voor een deel te verplaatsen naar andere EU-lidstaten. Inbeslagnames van precursoren vinden vooral in illegale laboratoria plaats. Dat duidt er op dat de verscherpte grenscontroles in Nederland succesvol zijn en dat de precursoren in toenemende mate Nederland niet rechtstreeks binnenkomen, maar indirect via de andere EU-lidstaten. Een in 2004 afgesloten Memorandum of Understanding (MoU) tussen de FIOD-ECD en China heeft bijgedragen aan het vormgeven van de administratieve samenwerking tussen China en Nederland bij de aanpak van de handel in illegale precursoren.

- Doordat met Europol informatie wordt uitgewisseld over aangetroffen apparatuur op productielocaties, zoals tabletteermachines, kan deze informatie worden vergeleken met eerder aangetroffen apparatuur. Dit heeft bijgedragen aan diverse gerichte opsporingsonderzoeken.
- Voor de bestrijding van XTC-smokkel naar het buitenland was een speciaal team 'Uitgaand' binnen het Schipholteam opgericht dat inmiddels weer is samengevoegd met het Schipholteam om een flexibeler inzet van personeel te realiseren. De gecombineerde bevoegdheden van de Douane en de Koninklijke Marechaussee in het Schipholteam, bij de controle van de uitvoer van illegale goederen, hebben tot goede resultaten geleid bij de bestrijding van de smokkel van synthetische drugs naar het buitenland.
- Gezien de veiligheidsaspecten en de risico's voor het milieu speelt de expertise van de Landelijke Faciliteit Ondersteuning bij Ontmanteling (LFO), ondergebracht bij de KLPD, een belangrijke rol bij de ontmanteling van productieplaatsen van synthetische drugs en bij dumpingen van chemische afvalstoffen afkomstig van productieplaatsen. Gebleken is dat de LFO een gewaardeerde en veelgevraagde partner is in de opsporingsketen rond synthetische drugs.
- Het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) levert een bijdrage aan de ontmanteling van laboratoria waaronder het verkrijgen van bewijsmateriaal en legt verbanden als het gaat om eindproducten tussen verschillende in beslag genomen drugs. Het NFI heeft zich niet beperkt tot het operationele werk, zoals chemische analyse van monsters, maar heeft zich tevens geprofileerd als een internationaal 'centre of excellence'.
- In bilateraal en multilateraal verband zijn internationale (operationele) samenwerkingsverbanden aangegaan danwel geïntensiveerd om de grensoverschrijdende synthetische drugscriminaliteit te bestrijden. Zo is de samenwerking met de Verenigde Staten bij de aanpak van de smokkel van XTC vanuit Nederland naar de VS geïntensiveerd en heeft dit geleid tot een scherpe daling van het aanbod van Nederlandse XTC op de Amerikaanse markt.
- De in de nota 'Samenspannen tegen XTC' aangekondigde voorlichtings-activiteiten en wetenschappelijke studies zijn alle uitgevoerd of in gang gezet met uitzondering van het causaliteitsonderzoek waarvoor onvoldoende aanleiding bleek te zijn. Uit diverse onderzoeken naar onder meer de lange termijn effecten van XTC blijkt dat MDMA hersenschade kan veroorzaken en het kan de concentratie, de stemming en het geheugen aantasten. Hoe hoger

de temperatuur waarbij wordt geslikt, hoe groter de kans is op hersenbeschadiging⁷. Onduidelijk is echter nog, of de gevonden veranderingen in hersenactiviteit blijvend of tijdelijk zijn⁸.

Hoewel zich onvolkomenheden in de registratie van politieële en andere gegevens voordoen en eenduidige interpretatie van cijfermatige gegevens ingewikkeld is, duiden diverse indicatoren in combinatie op een vermindering van de productie van synthetische drugs in Nederland in de afgelopen jaren. Het aantal ontmantelde productielocaties voor XTC laat sinds 2002, na de start van de implementatie van de nota 'Samenspannen tegen XTC', een dalende trend zien, hoewel deze qua omvang wel groter zijn geworden. Daarnaast is sprake van een afname van de hoeveelheid in beslag genomen precursor PMK en het aantal afvaldumpingen. Wereldwijd is een afname te zien van de hoeveelheid aan Nederland gerelateerde in beslag genomen MDMA.

*Tabel 1: In beslag genomen synthetische drugs, opsporingsonderzoeken en gearresteerde verdachten in Nederland 2001 – 2006**

	2001 (voor nota)	2002	2003	2004	2005	2006 (t/m juni)
Amfetamine tabletten	20.592	100	14.000	10.355	980	398
Amfetaminepoeder (kg)	514	418	408	577	1.576	161,5
Amfetaminepasta (kg)	65	4,5	412	0	187	0
Ecstasy tabletten	3.684.505	6.787.167	5.420.033	5.600.193	1.854.487	2.500.000
MDMA-poeder (kg)	113	789	311	303	220	300
Ecstasy pasta (kg)	0	3,2	124	0	216	0
Aantal ontmantelde productieplaatsen synthetische drugs	35-37	43	37	29	19	6
PMK (liters)	14.200	9.600	5.360	4.400	1.062	0
BMK (liters)	11.000	1.200	6.000	4.220	340	0
Aantal opsporings-onderzoeken	-	11	22	45	65	45

⁷ Langetermijneffecten van XTC, Pennings E.J.M., et al, LUMC 2004.

⁸ Functional MRI studies in human ecstasy and cannabis users, de Jager G., 2006.

Aantal gearresteerde verdachten	-	tenminste 105	166	50**	41**	46 (t/m november) **
---------------------------------	---	---------------	-----	------	------	----------------------

* Bovenstaande cijfers pretenderen geen volledigheid, maar laten over de periode 2002-2006 wel een trendmatige ontwikkeling zien.

**Ingeschreven verdachten bij het Landelijk Parket

Toch wordt in de eindevaluatie van de nota 'Samenspannen tegen XTC' terecht gesteld dat enige voorzichtigheid geboden is met de interpretatie van de gesignaleerde daling, aangezien niet zeker is of deze trend zich doorzet. Er zijn immers ook indicatoren die erop kunnen wijzen dat de productie nog altijd hoog is. Tot 2005 werden jaarlijks in Nederland minder XTC-tabletten in beslag genomen. Het aantal in 2005 is ten opzichte van 2004 aanzienlijk gedaald van 5,6 naar 1,8 miljoen tabletten. Hoewel nog geen cijfers beschikbaar zijn over heel 2006, lijkt er in 2006 echter weer sprake te zijn van een stijgende lijn. En na een aanvankelijke daling van in beslag genomen MDMA-poeders in Nederland in 2005, lijkt in 2006 ook hier weer sprake te zijn van een stijging. Aangenomen wordt dat er sprake is van verschuivingen binnen het productieproces, waarbij MDMA-poeder in Nederland wordt geproduceerd en vervolgens elders wordt getabletteerd tot pillen. In 2005 is een aanzienlijke stijging van inbeslagname van amfetaminepoeder waar te nemen. Daarnaast worden niet veel, maar wel zeer grote afvaldumpingen aangetroffen en worden nog altijd zeer grote productieplaatsen aangetroffen. Recentelijk is een grote productielocatie in Noord-Holland ontmanteld waar vermoedelijk miljoenen XTC-pillen zijn geproduceerd. Dat wijst op een nog steeds bestaande aanzienlijke productie van synthetische drugs in ons land. Daarnaast is de prijs van XTC-tabletten nog steeds relatief laag, terwijl de zuiverheid de afgelopen jaren hoog is gebleven. Hieruit zou kunnen worden afgeleid dat XTC nog altijd ruim voorhanden is op de gebruikersmarkt.

3. Bestrijding van de synthetische drugs vanaf 2007

De aanpak van de afgelopen jaren heeft goede resultaten opgeleverd, maar het is bepaald nog te vroeg om de huidige intensieve aanpak af te bouwen. Het huidige niveau van handhavingsinspanningen met de multidisciplinaire en ketengerichte aanpak zal worden gecontinueerd ten einde de synthetische drugscriminaliteit verder terug te dringen en in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen binnen de synthetische drugsmarkt. Aandacht blijft ook geboden voor de negatieve effecten die de nog altijd aanzienlijke productie van synthetische drugs in Nederland heeft op het imago van ons land in het buitenland. De aanpak zal bestaan uit de volgende speerpunten:

- Intensieve opsporing en vervolging van de productie van en handel in synthetische drugs met daarbij een nog zwaarder accent op de "voorkant" van de productieketen (precursoren) met daarbij een combinatie van preventieve, bestuurlijke en strafrechtelijke maatregelen.
- Een krachtig preventie- en voorlichtingsbeleid.
- Intensivering van de internationale (operationele) samenwerking.

Dit wordt hierna uitgewerkt, waarbij aandacht wordt besteed aan de opeenvolgende fases van de productieketen van synthetische drugs: verwerven van grondstoffen, productie van synthetische drugs en de (internationale) handel en distributie ervan.

3.1 Precursoren en hardware

- Synthetische drugs kunnen niet geproduceerd worden zonder de benodigde precursoren (grondstoffen), zoals BMK en PMK. Voorkomen dient te worden dat deze stoffen worden ingevoerd en verhandeld voor illegaal gebruik, waarbij de focus ook de komende jaren ligt op verdere intensivering van de internationale samenwerking met de bronlanden voor precursoren, te weten China, Oost-Europese landen en Rusland.
- Met behulp van de in 2005 aangescherpte Wet voorkoming misbruik chemicaliën zal de FIOD-ECD de komende jaren blijven investeren in het tegengaan van de illegale productie van en handel in precursoren. Belangrijke elementen van de aanpak zijn de succesfactoren melding van verdachte transacties door de bedrijven in de chemische branche en interdisciplinaire samenwerking in het kader van intelligence en handhaving.
- Daarnaast zal de Douane in samenwerking met andere EU-landen aandacht geven aan mogelijke nieuwe trends, zoals de smokkel via de oostelijke EU-grens met gebruik making van weg-, spoor- en watervervoer en het toezicht op en nauwe samenwerking met het bedrijfsleven.
- Bij het productieproces van synthetische drugs wordt hardware gebruikt, zoals tabletteermachines en drukvaten, maar ook glaswerk en verwarmingsmantels. De NR zal in overleg met toeleveringsbedrijven van hardware wijzen op het melden van verdachte transacties en het risico op het plegen van voorbereidingshandelingen ten behoeve van de productie van synthetische drugs.
- De samenwerking met Europol zal worden gecontinueerd. Informatie over de aangetroffen hardware zal, zoals nu reeds gebeurt, tussen de Nederlandse opsporingsdiensten en Europol worden uitgewisseld en vergeleken met eerder aangetroffen hardware. Dit kan leiden tot concrete opsporingsonderzoeken.

3.2 Productie en handel

De intensieve strafrechtelijke aanpak die met de nota 'Samenspannen tegen XTC' is ingezet (zie paragraaf 2), zal ook de komende jaren worden voortgezet. Wel hebben de NR en het OM op basis van de CBA synthetische drugs, de gesignaleerde verschuivingen in de synthetische drugsmarkt en de ervaringen van de verschillende opsporingsdiensten voor de jaren 2006 – 2008 een strategie ontwikkeld voor een effectievere en intelligentere aanpak om de productie van en (internationale) handel in synthetische drugs en precursoren verder terug te dringen. De belangrijkste elementen zijn:

- Om de productie van synthetische drugs zoveel mogelijk bij de bron aan te pakken zal de prioriteit in eerste instantie komen te liggen op onderzoeken die zich richten op de "voorkant" van het productieproces, dat wil zeggen op de opsporing en vervolging van criminelen en criminele samenwerkingsverbanden die zich bezighouden met het verhandelen en distribueren

van precursoren, gevolgd door de aanpak van de “facilitatoren” die betrokken zijn bij de aanschaf van hardware ten behoeve van de productie.

- Daarnaast zullen politie en het OM hoge prioriteit geven aan de opsporing en vervolging van criminelen en criminele samenwerkingsverbanden die de illegale ondernemingsactiviteiten financieren, de productieprocessen beheren en beheersen en betrokken zijn bij de internationale handel in synthetische drugs.
- In 2008 zal een volgend Nationaal Dreigingsbeeld van de Nationale Recherche worden vastgesteld, op basis waarvan de prioriteiten voor de bestrijding van georganiseerde criminaliteit voor de periode 2008 tot en met 2011 zullen worden vastgesteld. De hoge prioriteit die op dit moment ook in EU-verband naar aanleiding van het Organised Crime Threat Assessment (OCTA) rapport van Europol wordt gegeven aan de (internationale) bestrijding van synthetische drugs zal daarbij worden meegenomen.
- Uit het CBA synthetische drugs blijkt dat in veel onderzoeken geen financieel opsporingstraject is gevolgd. Daarom zullen de NR en FIOD-ECD bezien hoe naast de klassieke strafrechtelijke aanpak, ook de financiële en/of fiscale aspecten in onderzoeken kunnen worden versterkt, gericht op het bestrijden en voorkomen van witwassen, het ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel en voorkomen dat financiële tegoeden en winsten worden omgezet in roerende en onroerende goederen.
- Daarnaast zullen ook waar mogelijk bestuurlijke instrumenten, zoals de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur worden ingezet, waarbij informatie-uitwisseling onder meer kan leiden tot het voorkomen van het oprichten van malafide bedrijven.
- Er zijn aanwijzingen dat steeds meer leegstaande agrarische en industriële panden worden gebruikt als locatie voor de productie van synthetische drugs. In het kader van de preventieve aanpak zal de burger bewust worden gemaakt van mogelijke criminele activiteiten die kunnen wijzen op de productie van synthetische drugs. De NR zal door middel van voorlichting wijzen op onder meer veiligheidsrisico's, stankoverlast en verdachte situaties.

Belangrijk in de bestrijdingstrategie blijft dat het gehele logistieke proces van criminele activiteiten in de productieketen wordt aangepakt. Dat is alleen te realiseren door multidisciplinaire samenwerking tussen alle betrokken handhavingsorganisaties, te weten de Nationale Recherche, de LFO, het NFI, de FIOD-ECD, Douane, KMar en Europol. De Nationale Recherche richt zich op het doen van opsporingsonderzoeken. De LFO is van groot belang voor een veilige ontmanteling van productielocaties. Het NFI levert vooral een bijdrage bij het ontmantelen van productieplaatsen, de bewijsvergaring en profilering van synthetische drugs. De FIOD-ECD vervult een centrale rol bij de aanpak van illegale precursoren. De Douane en de KMar zijn belast met respectievelijk de controle aan de buitengrens op de in- en uitvoer van goederen en op grensoverschrijdend personenverkeer.

3.3 Distributie, controle in- en uitvoer

De smokkel van synthetische drugs gebeurt op verschillende manieren via verschillende transportmogelijkheden via de weg, water, lucht of het spoor. De komende jaren zullen de Douane,

KMar en FIOD-ECD zich ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid hierop richten. De nadruk zal komen te liggen op:

- Criminele organisaties die proberen de geslaagde verscherpte controle op de in- en uitvoer van synthetische drugs en precursoren te omzeilen met verschuivingseffecten in de smokkelroutes en landen van productie tot gevolg. Met de landen waar de gesignaleerde verschuivingseffecten optreden zal de Douane - eveneens meer en meer in Europees verband - nauw samenwerken om de informatiepositie over en weer op een zo hoog mogelijk niveau te brengen en gezamenlijk de instroom van illegale precursoren te bestrijden.
- Risico-analyses gebaseerd op multidisciplinair vergaarde informatie en moderne analysetechnieken blijven in de controle centraal staan. De controleactiviteiten van de Douane gaan gelijk op met de inzet en prioriteiten van de andere handhavingsdiensten.
- In lijn met het Haagse Programma van de EU dat de prioriteiten bevat op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht voor de periode 2005-2010, zal de samenwerking en informatie-uitwisseling met en tussen alle betrokken EU-handhavingsdiensten op een zo hoog mogelijk niveau worden gebracht en worden de inspanningen gelijk gericht.
- Het aantal aanhoudingen van XTC-koeriers vertrekkende vanaf Schiphol richting de Verenigde Staten vertoonde tot 2006 een dalende trend, maar dit aantal is in 2006 weer gestegen. De controles door het Schipholteam op uitgaande koeriers op de luchthaven Schiphol zullen worden voortgezet.

3.4 Gebruik, voorlichting en onderzoek

Hoewel de populariteit van XTC is afgenomen en het aantal drugsgerelateerde gezondheidsincidenten tijdens houseparty's relatief klein is en afneemt, blijven zich toch problemen voordoen zoals excessief gebruik, fysieke uitputting, te hoge dosering MDMA in XTC pillen of een gecombineerd gebruik met alcohol. Om het aantal drugsgerelateerde incidenten in het uitgaansleven verder te beperken, dient de voorlichting ter ontmoediging van het gebruik en ter beperking van de risico's met kracht verder uitgebouwd te worden:

- Meer instellingen voor verslavingszorg zouden in hun regio via het project "*Uitgaan en Drugs*" van het Trimbos instituut aandacht moeten geven aan de gezondheidsaspecten tijdens het uitgaan. De bekendheid en de implementatiegraad van dit project dient daarom verder te worden vergroot. Ik streef ernaar dat in 2010 in driekwart van de regio's voor verslavingszorg via het project "*Uitgaan en Drugs*" aandacht wordt gegeven aan gezondheid tijdens het uitgaan.
- Om jongeren beter te kunnen bereiken dient er aandacht te komen voor peerpreventie binnen het project "*Uitgaan en Drugs*" van het Trimbos instituut door samenwerking tussen het Trimbos instituut en Unity, een organisatie die nu al aan peerpreventie doet tijdens grootschalige dancefeesten. Deze vorm van voorlichting, waarmee jongeren in de uitgaanssetting zelf worden geïnformeerd over de risico's van het gebruik van XTC en andere uitgaansdrugs, biedt veel kansen om ingang tot de horeca en tot party's te krijgen.
- Om jongeren beter te kunnen bereiken zal er binnen de voorlichting op het gebied van de uitgaansdrugs meer aandacht komen voor voorlichting en preventie via internet.

Onderzoek

- Om de preventie activiteiten en de invloed van verschillende interventies op gebruikerspatronen en gezondheidsincidenten te kunnen verbeteren zal er in opdracht van het ministerie van VWS een kwantitatief onderzoek worden uitgevoerd naar gebruikspatronen in het uitgaansleven, zowel bij de grootschalige evenementen als bij de kleinschaliger clubs.
- Het Drugs Informatie en Monitoring Systeem (DIMS) gaat na welke stoffen aanwezig zijn in drugsmonsters die door gebruikers worden ingeleverd bij instellingen voor verslavingszorg. Het DIMS dient zodanig te worden versterkt, dat beter zicht verkregen wordt op de aard en omvang van gezondheidsincidenten met XTC gebruik, waarbij de gegevens direct naar alle betrokkenen kunnen worden doorgeleid. Indien drugs op de markt blijken te zijn die riskante stoffen bevatten, wordt een regionale of zelfs landelijke waarschuwing uitgegeven om gezondheidsongevallen te voorkomen.

3.5 Internationale samenwerking

Gezien het transnationale karakter van de synthetische drugscriminaliteit en de verschuivingseffecten die zich voordoen, vormt intensieve internationale samenwerking één van de pijlers van de aanpak. Hierbij gaat het om verbetering en intensivering van de executieve samenwerking tussen de betrokken handhavingsdiensten en deelname aan strategisch belangrijke internationale overleggrems. Liaison officers gestationeerd bij Nederlandse ambassades, zowel in de EU als daarbuiten, vormen eveneens een belangrijk instrument bij de intensivering van de bilaterale operationele samenwerking.

Operationele samenwerking binnen de Europese Unie

Steeds hogere prioriteit wordt binnen de EU toegekend aan de bestrijding van synthetische drugs. In het komende jaar wordt op basis van het Europees dreigingsbeeld (OCTA) van Europol onder leiding van Nederland verdere operationele uitwerking gegeven aan een in 2006 gestart samenwerkingsverband tussen een 7-tal EU-landen (Nederland, België, Duitsland, Frankrijk, Spanje, Litouwen en Polen), gericht tegen de productie van synthetische drugs en distributie binnen de Europese Unie en richting de Atlantische regio⁹. Dit samenwerkingsverband is onder meer gericht op het uitwisselen van best practices en tegelijkertijd nauwere operationele samenwerking bij de aanpak van criminele organisaties die betrokken zijn bij de productie van en handel in synthetische drugs en de smokkel van precursoren.

Daarnaast blijft ook de komende jaren bilaterale operationele samenwerking van groot belang in specifieke grensoverschrijdende onderzoeken, onder meer met België, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Duitsland en de Scandinavische landen. De Nationale Recherche zal zonedig kennis en expertise aan zusterdiensten in andere landen ter beschikking stellen, met name in die gevallen waar Nederlandse criminelen of criminele organisaties bij betrokken zijn.

⁹ Deze uitwerking vindt plaats in het kader van het programma Comprehensive Operational Strategic Planning for the Police (COSPOL). COSPOL is gericht op concrete samenwerking van een aantal landen die met dezelfde problematiek te maken heeft.

In multilateraal verband wordt de komende jaren binnen de EU nadere uitwerking gegeven aan de EU-drugsstrategie (2005 – 2012) en het daaruit voortgevloeide EU-actieplan drugs (2005 – 2008) dat onder andere gericht is op de vermindering van de productie van en handel in synthetische drugs, de aanpak van misbruik van precursoren en de import daarvan in de EU.

De Europese Commissie voert momenteel overleg met China om te komen tot een overeenkomst tussen de EU en China teneinde de illegale handel in precursoren effectiever te kunnen aanpakken. Het reeds bestaande bilaterale Nederlands-Chinese Memorandum of Understanding op dit gebied blijft overigens van kracht. Ten behoeve van het verbeteren van de onderlinge samenwerking tussen politiediensten van Nederland en China wordt momenteel overleg gevoerd over een MoU waarin afspraken zullen worden gemaakt over de bredere politiesamenwerking, waaronder drugsbestrijding. Nederland heeft een politieliaison geplaatst in China om de samenwerking in brede zin te bevorderen, waaronder ook samenwerking bij de bestrijding van synthetische drugs.

In EJUP-verband (European Joint Unit on Precursors) wisselt Nederland, actuele opsporingsinformatie uit met een aantal lidstaten met betrekking tot onderzoeken die mogelijk een grensoverschrijdende component hebben. Daarbij wordt gebruik gemaakt van faciliteiten, zoals beveiligde databestanden, van Europol.

In het kader van het project CHAIN werkt het Nederlands Forensisch Instituut intensief samen met andere, Europese onderzoekscentra teneinde te komen tot een gemeenschappelijke database voor amfetamine met als doel bevindingen van inbeslagnames in de EU met elkaar in verband te brengen.

Samenwerking met de Verenigde Staten en andere landen buiten de EU

Met de Verenigde Staten wordt op drugsgebied nauw samengewerkt, op basis van de “Agreed Steps”¹⁰. Vervolgafspraken in het kader van de Next Steps hebben geleid tot een bredere vorm van politieke en justitiële samenwerking waar de bestrijding van synthetische drugs structureel onderdeel van vormt. Deze intensieve samenwerking zal ook de komende jaren worden voortgezet. Naast de Verenigde Staten zal de samenwerking met Australië, Canada, Rusland en andere landen die betrokken zijn bij de productie van dan wel handel in synthetische drugs of precursoren worden voortgezet en zonodig geïntensiveerd.

Samenwerking in VN-verband

Binnen de Verenigde Naties speelt Nederland een voortrekkersrol op het gebied van de bestrijding van synthetische drugs, onder meer binnen het Project PRISM (Precursors Required In Synthetic Manufacture), een programma dat onder de vlag van de International Narcotics Control Board wordt uitgevoerd en dat zich richt op het versterken van de internationale samenwerking bij het bestrijden van de illegale handel in precursoren.

¹⁰ In de Agreed Steps zijn tussen de Verenigde Staten en Nederland afspraken gemaakt voor directe samenwerking op operationeel niveau met name met betrekking tot de bestrijding van handel in synthetische drugs.

Vorst worden in het kader van dit project initiatieven geïmplementeerd om de productie van de synthetische drug “methamfetamine” mondiaal te bestrijden. Nederland heeft hierbij, tezamen met de VS, het voortouw genomen. De focus daarbij is de precursor “efedrine”, een stof die overigens ook een legale toepassing kent in medicijnen, die op grote schaal en in velerlei vormen naar Noord-Amerika wordt gesmokkeld. Tevens zullen maatregelen worden genomen om de illegale productie van en handel in “safrol” beter te kunnen bestrijden. Safrol is dé precursor voor XTC afkomstig uit Zuid-Oost-Aziatische landen. Zonder deze stof is het niet mogelijk om XTC te produceren.

4.1 Financiën

Met de nota ‘Samenspannen tegen XTC’ zijn voor de periode 2002-2006 budgetten beschikbaar gesteld. Voor het continueren van deze aanpak, zoals hierboven beschreven, zijn deze budgetten inmiddels structureel toegevoegd aan de begrotingen van de diverse betrokken departementen. Het totaal van deze budgetten bedraagt jaarlijks ca. € 18,6 miljoen.